

Szkolnictwo wyższe: przygotowanie uniwersytetów UE gotowe na przyszłość poprzez ściślejszą współpracę transnarodową

Współczesne społeczeństwo europejskie potrzebuje zaangażowania uniwersytetów i innych instytucji szkolnictwa wyższego bardziej niż kiedykolwiek. Europa stoi w obliczu poważnych wyzwań takich jak zmiana klimatu, transformacja cyfrowa i starzenie się społeczeństwa, w czasach największego od stulecia światowego kryzysu zdrowotnego i jego skutków gospodarczych. Uniwersytety, tak jak cały sektor szkolnictwa wyższego, odgrywają unikalną rolę, łącząc edukację, badania naukowe i innowacje, w zakresie kształtowania zrównoważonych i odpornych gospodarek oraz sprawiania, by Unia Europejska stała się bardziej ekologiczna, inkluzywna i cyfrowa.

W dwóch przyjętych dziś [nowych inicjatywach](#) – europejskiej strategii na rzecz uniwersytetów oraz we wniosku Komisji dotyczącym zalecenia Rady w sprawie budowania mostów na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w szkolnictwie wyższym – przewidziano wsparcie dla uniwersytetów w ich wysiłkach.

Margaritis Schinas, wiceprzewodniczący do spraw promowania naszego europejskiego stylu życia, stwierdził: *Uniwersytety cechujące się doskonałością i inkluzywnością stanowią warunek konieczny i zarazem filar naszego europejskiego stylu życia. Wspierają one otwarte, demokratyczne i sprawiedliwe społeczeństwa oraz zrównoważony rozwój, przedsiębiorczość, integrację i zatrudnienie. Poprzez dzisiejsze propozycje dążymy do przeniesienia współpracy transnarodowej w dziedzinie szkolnictwa wyższego na nowy poziom. Wspólne wartości, więcej mobilności, szerszy zakres współpracy i synergie w celu nadania naszemu szkolnictwu wyższemu iscie europejskiego wymiaru.*

Jak zauważyła komisarz do spraw innowacji, badań naukowych, kultury, edukacji i młodzieży **Marija Gabriel**: *Dzisiejsze propozycje przyniosą korzyści całemu sektorowi szkolnictwa wyższego, ale przede wszystkim studentom. Aby umożliwić im prawdziwie europejską ścieżkę nauki i doświadczenia, potrzeba nowoczesnych transnarodowych kampusów zapewniających łatwy dostęp do mobilności za granicą. Jesteśmy gotowi połączyć siły z państwami członkowskimi i instytucjami szkolnictwa wyższego w całej Europie. Wspólnymi siłami możemy zbliżyć edukację, badania naukowe i innowacje w służbie społeczeństwu. Sojusze europejskich szkół wyższych przecierają ten szlak; do połowy 2024 r. wsparcie z budżetu europejskiego otrzyma do 60 sojuszy europejskich szkół wyższych, w których skład wchodzi ponad 500 europejskich uniwersytetów.*

Europejska strategia na rzecz uniwersytetów

W Europie działa prawie 5 tys. instytucji szkolnictwa wyższego, mamy 17,5 mln studentów uczelni wyższych, 1,35 mln nauczycieli w sektorze szkolnictwa wyższego oraz 1,17 mln naukowców. Celem tej strategii jest wsparcie wszystkich europejskich uniwersytetów i umożliwienie im przystosowania się do zmieniających się warunków, tak aby mogły rozwijać się i przyczyniać do zwiększania odporności i odbudowy Europy. W strategii zaproponowano szereg ważnych działań mających na celu wsparcie europejskich uniwersytetów w realizacji czterech celów:

- wzmocnienie europejskiego wymiaru szkolnictwa wyższego i badań naukowych;
- umocnienie uniwersytetów jako ości naszego europejskiego stylu życia poprzez działania wspierające ukierunkowane na rozwój kariery akademickiej i badawczej, jakość i znaczenie umiejętności wytrzymujących próbę czasu, różnorodność, włączenie społeczne, praktyki demokratyczne, prawa podstawowe i wartości akademickie;
- wzmocnienie pozycji uniwersytetów jako kluczowych podmiotów zmian dokonujących się w ramach dwojakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej;
- podkreślenie roli uniwersytetów jako siły napędowej dla globalnego znaczenia i przywództwa Europy.

Budowanie mostów na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w szkolnictwie wyższym

Wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady ma na celu umożliwienie europejskim instytucjom szkolnictwa wyższego ściślejszej i głębszej współpracy, ułatwienie wdrażania wspólnych transnarodowych programów i działań edukacyjnych, łączenie umiejętności i zasobów czy przyznawanie wspólnych dyplomów. Jest to zaproszenie dla państw członkowskich do podjęcia działań i stworzenia odpowiednich warunków na szczeblu krajowym, aby umożliwić taką ściślejszą i zrównoważoną współpracę transnarodową, bardziej skuteczną realizację wspólnych działań edukacyjnych i badawczych oraz wykorzystanie narzędzi [europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego \(proces boloński\)](#). Ułatwi to przepływ wiedzy i stworzy silniejsze

powiązania między edukacją, badaniami naukowymi oraz innowacyjnymi środowiskami przemysłowymi. Celem jest w szczególności zapewnienie wszystkim wysokiej jakości możliwości uczenia się przez całe życie z naciskiem na umiejętności i kompetencje najbardziej potrzebne w kontekście dzisiejszych potrzeb gospodarczych i społecznych.

Czas na rezultaty: cztery inicjatywy przewodnie

Do połowy 2024 r. europejski wymiar szkolnictwa wyższego i badań naukowych zostanie wzmocniony przez cztery inicjatywy przewodnie:

- Zwiększenie do 60 liczby sojuszy uniwersytetów europejskich, obejmujących 500 uczelni do połowy 2024 r. z pomocą orientacyjnego budżetu programu Erasmus+ na lata 2021-2027 wynoszącego 1,1 mld euro. Celem inicjatywy jest rozwój i wymiana długoterminowej, strukturalnej, zrównoważonej i systemowej współpracy w dziedzinie edukacji, badań naukowych i innowacji, utworzenie europejskich kampusów międzyuniwersyteckich, do których studenci, kadra i naukowcy z całej Europy będą mogli bez przeszkód udać się i wspólnie tworzyć nową wiedzę w różnych krajach i dyscyplinach.
- Działania na rzecz **statusu prawnego sojuszy instytucji szkolnictwa wyższego**, objęte programem pilotażowym Erasmus+ na 2022 r., umożliwiające im łączenie zasobów, umiejętności i atutów.
- Działania na rzecz utworzenia **wspólnego dyplomu europejskiego w celu uznania wartości doświadczeń transnarodowych** w zakresie kwalifikacji studentów uzyskanych w ramach kształcenia na poziomie wyższym oraz ograniczenia formalności administracyjnych przy realizacji wspólnych programów studiów.
- **Zwiększenie skali inicjatywy dotyczącej europejskiej legitymacji studenckiej** poprzez przyznawanie indywidualnego identyfikatora europejskiego studenta dostępnego dla wszystkich mobilnych studentów w 2022 r. oraz wszystkich studentów na europejskich uniwersytetach do połowy 2024 r. w celu ułatwienia mobilności na wszystkich poziomach.

Kolejne kroki

Koordinacja działań między UE, państwami członkowskimi, regionami, społeczeństwem obywatelskim i sektorem szkolnictwa wyższego ma kluczowe znaczenie w procesie urzeczywistnienia **europejskiej strategii na rzecz uniwersytetów**. Komisja zaprasza Radę, państwa członkowskie i uniwersytety do dyskusji na temat tego programu politycznego i podjęcia współpracy na rzecz budowania uniwersytetów, które wytrzymają próbę czasu.

Wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady w sprawie budowania mostów na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w szkolnictwie wyższym zostanie omówiony z państwami członkowskimi. Po przyjęciu przez Radę Komisja będzie wspierać państwa członkowskie i odpowiednich partnerów we wdrażaniu tego zalecenia Rady.

Kontekst

Komisja zapowiedziała swój zamiar rozpoczęcia procesu współtworzenia programu transformacji dla szkolnictwa wyższego w swoim [komunikacie dotyczącym utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r.](#) oraz komunikacie w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej. [Konkluzje Rady w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej](#) przyjęte w dniu 1 grudnia 2020 r. podkreślają, że *należy w dalszym ciągu rozwijać silniejsze synergie i powiązania między EPB, europejskim obszarem szkolnictwa wyższego oraz elementami europejskiego obszaru edukacji dotyczącymi szkolnictwa wyższego*. W [rezolucji z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie struktury zarządzania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie \(2021-2030\)](#) Rada uznała ustanowienie programu transformacji szkolnictwa wyższego za konkretne działanie zajmujące priorytetowe miejsce w obszarze szkolnictwa wyższego.

Program polityki w zakresie EPB załączony do konkluzji Rady w sprawie przyszłego zarządzania europejską przestrzenią badawczą przyjętych w dniu 26 listopada 2021 r. wspiera działania istotne dla uniwersytetów, w tym specjalne działanie na rzecz wzmocnienia pozycji instytucji szkolnictwa wyższego w celu rozwoju zgodnie z europejską przestrzenią badawczą i w synergii z europejskim obszarem edukacji.

Więcej informacji

[Komunikat Komisji w sprawie europejskiej strategii na rzecz uniwersytetów](#)

[Wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady w sprawie budowania mostów na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w szkolnictwie wyższym](#)

[Komunikat w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r.](#)

[Komunikat Komisji „Nowa europejska przestrzeń badawcza na rzecz badań naukowych i innowacji”](#)

Szkolnictwo wyższe: ściślejsza współpraca transnarodowa [Pobierz \(56.042 kB - PDF\)](#)

18 stycznia 2022, Strasburg